

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK VŠEOBECNÉHO SÚDU (desiata rozšírená komora)

zo 14. apríla 2021 *

„Štátna pomoc – Švédsky trh leteckej dopravy – Pomoc poskytnutá Švédskom v prospech leteckej spoločnosti v rámci pandémie COVID-19 – Záruka – Rozhodnutie o nevznesení námietok – Závazky podmieňujúce zlučiteľnosť pomoci s vnútorným trhom – Pomoc určená na náhradu škody spôsobenej mimoriadnou udalosťou – Sloboda usadiť sa – Slobodné poskytovanie služieb – Rovnosť zaobchádzania – Povinnosť odôvodnenia“

Vo veci T-379/20,

Ryanair DAC, so sídlom vo Swords (Írsko), v zastúpení: E. Vahida, F.-C. Laprévote, S. Rating a I.-G. Metaxas-Maranghidis, advokáti,

žalobkyňa,

proti

Európskej komisii, v zastúpení: F. Tomat, D. Zukowska, L. Flynn a S. Noë, splnomocnení zástupcovia,

žalovanej,

ktorú v konaní podporuje:

Francúzska republika, v zastúpení: E. de Moustier a P. Dodeller, splnomocnení zástupcovia,

a

Švédske kráľovstvo, v zastúpení: C. Meyer-Seitz, A. Runeskjöld, M. Salborn Hodgson, H. Shev, H. Eklinder, R. Shahsavan Eriksson, O. Simonsson a J. Lundberg, splnomocnení zástupcovia,

a

SAS AB, so sídlom v Štokholme (Švédsko), v zastúpení: F. Sjövall, advokát,

vedľajší účastníci konania,

ktorej predmetom je návrh založený na článku 263 ZFEÚ na zrušenie rozhodnutia Komisie C(2020) 2784 final z 24. apríla 2020 o štátnej pomoci SA.57061 (2020/N) – Švédsko – Náhrada škôd spôsobených SAS pandemiou COVID-19,

* Jazyk konania: angličtina.

VŠEOBECNÝ SÚD (desiata rozšírená komora),

v zložení: predseda M. van der Woude, sudcovia A. Kornezov, E. Buttigieg, K. Kowalik-Bańczyk (spravodajkyňa) a G. Hesse,

tajomník: E. Artemiou, referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní, ktoré sa konalo 27. novembra 2020,

vyhlásil tento

Rozsudok

Okolnosti predchádzajúce sporu

- 1 Dňa 11. apríla 2020 Európska komisia prijala rozhodnutie C(2020) 2366 final o štátnej pomoci SA.56812 (2020/N) – Švédsko – COVID-19: schéma záruk za úvery v prospech leteckých spoločností, v rámci ktorej sa domnievala, že opatrenie pomoci vo forme schémy záruk za úvery určitým leteckým spoločnostiam (ďalej len „švédska schéma pomoci“), oznámené Švédskym kráľovstvom 3. apríla 2020 v súlade s článkom 108 ods. 3 ZFEÚ, na jednej strane predstavuje štátnu pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ a na druhej strane je zlučiteľné s vnútorným trhom na základe článku 107 ods. 3 písm. b) ZFEÚ. Cieľom tejto schémy je poskytnúť leteckým spoločnostiam, ktoré sú dôležité na zabezpečenie prepojenia Švédska a ktorým švédske orgány udelili prevádzkovú licenciu, dostatočnú hotovosť prostredníctvom verejnej záruky na udržanie ich hospodárskych činností počas a po pandémie COVID-19.
- 2 Dňa 21. apríla 2020 Švédske kráľovstvo v súlade s článkom 108 ods. 3 ZFEÚ oznámilo Komisii opatrenie pomoci (ďalej len „predmetné opatrenie“) vo forme záruky na obnoviteľnú úverovú linku v maximálnej výške 1,5 miliardy švédskych korún (SEK) v prospech SAS AB z dôvodu, že táto spoločnosť má ťažkosti získať úver od úverových inštitúcií v rámci švédskej schémy pomoci. Cieľom tohto opatrenia je čiastočne nahradiť SAS škodu vyplývajúcu zo zrušenia alebo z preprogramovania jej letov v dôsledku zavedenia obmedzení v oblasti cestovania v kontexte pandémie COVID-19.
- 3 Dňa 24. apríla 2020 Komisia prijala rozhodnutie C(2020) 2784 final o štátnej pomoci SA.57061 (2020/N) – Švédsko – Náhrada škôd spôsobených spoločnosti SAS pandemiou COVID-19 (ďalej len „napadnuté rozhodnutie“), v ktorom sa domnievala, že predmetné opatrenie na jednej strane predstavuje štátnu pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ a na druhej strane je zlučiteľné s vnútorným trhom na základe článku 107 ods. 2 písm. b) ZFEÚ.

Konanie a návrhy účastníkov konania

- 4 Žalobkyňa, Ryanair DAC, návrhom podaným do kancelárie Všeobecného súdu 19. júna 2020 podala žalobu, na základe ktorej sa začalo toto konanie.
- 5 Samostatným podaním do kancelárie Všeobecného súdu v ten istý deň žalobkyňa podala žiadosť o prejednanie tejto veci v skrátanom súdnom konaní v súlade s článkami 151 a 152 Rokovacieho poriadku Všeobecného súdu. Rozhodnutím z 15. júla 2020 Všeobecný súd (desiata komora) vyhovel návrhu na prejednanie veci v skrátanom súdnom konaní.
- 6 Všeobecný súd podľa článku 28 rokovacieho poriadku na návrh desiatej komory rozhodol o postúpení veci rozšírenému rozhodovaciemu zloženiu.

- 7 Komisia podala vyjadrenie k žalobe do kancelárie Všeobecného súdu 29. júla 2020.
- 8 Podľa článku 106 ods. 2 rokovacieho poriadku žalobkyňa predložila 13. augusta 2020 odôvodnenú žiadosť o nariadenie pojednávania.
- 9 Podaniami podanými do kancelárie Všeobecného súdu 4., 7. a 21. septembra 2020 SAS, Švédske kráľovstvo a Francúzska republika podali návrh na vstup vedľajšieho účastníka do konania na podporu návrhov Komisie. Podaniami doručenými do kancelárie Všeobecného súdu 9., 15. a 30. septembra 2020 žalobkyňa v súlade s článkom 144 ods. 7 rokovacieho poriadku požiadala, aby určité údaje obsiahnuté v žalobe a jej skrátená verzia neboli oznámené spoločnosti SAS, Švédskemu kráľovstvu a Francúzskej republike.
- 10 Uzneseniami zo 7. októbra 2020 predseda desiatej rozšírenej komory Všeobecného súdu povolil vstup Francúzskej republiky, Švédskeho kráľovstva a spoločnosti SAS do konania ako vedľajších účastníkov konania a dočasne obmedzil oznámenie žaloby a skrátenej verzie žaloby na nie dôverné verzie predložené žalobkyňou, a to až do prípadných pripomienok vedľajších účastníkov konania k žiadosti o dôverné zaobchádzanie.
- 11 Opatreniami na zabezpečenie priebehu konania oznámenými 7. októbra 2020 bolo Francúzskej republike, Švédskemu kráľovstvu a spoločnosti SAS povolené podľa článku 154 ods. 3 rokovacieho poriadku podať vyjadrenie vedľajšieho účastníka konania.
- 12 Žalobkyňa navrhuje, aby Všeobecný súd:
 - zrušil napadnuté rozhodnutie,
 - uložil Komisii povinnosť nahradiť trovy konania.
- 13 Komisia a SAS navrhujú, aby Všeobecný súd:
 - zamietol žalobu,
 - uložil žalobkyni povinnosť nahradiť trovy konania.
- 14 Francúzska republika a Švédske kráľovstvo navrhujú, aby Všeobecný súd zamietol žalobu.

Právny rámec

- 15 Treba pripomenúť, že súd Európskej únie je oprávnený, aby za okolností každej prejednávanej veci posúdil, či riadny výkon spravodlivosti odôvodňuje zamietnutie žaloby vo veci samej bez predchádzajúceho rozhodnutia o jej prípustnosti (pozri v tomto zmysle rozsudky z 26. februára 2002, Rada/Boehringer, C-23/00 P, EU:C:2002:118, body 51 a 52, a zo 14. septembra 2016, Trajekt na luka Split/Komisia, T-57/15, neuvverejnený, EU:T:2016:470, bod 84). Preto treba najmä vzhľadom na úvahy, ktoré viedli k rozhodnutiu prejednať túto vec v skrátenom konaní, a dôležitosť, ktorá sa pre žalobkyňu, ako aj pre Komisiu a Švédske kráľovstvo spája s rýchlou odpoveďou vo veci, najprv preskúmať dôvodnosť žaloby bez predchádzajúceho rozhodnutia o jej prípustnosti.
- 16 Na podporu žaloby žalobkyňa uvádza päť žalobných dôvodov, z ktorých prvý je založený na tom, že Komisia porušila požiadavku, podľa ktorej pomoc poskytnutá na základe článku 107 ods. 2 písm. b) ZFEÚ nie je určená na nápravu škody, ktorá vznikla len jednému poškodenému, druhý na tom, že predmetné opatrenie nie je založené na článku 107 ods. 2 písm. b) ZFEÚ a na tom, že Komisia nesprávne usúdila, že predmetné opatrenie bolo primerané vzhľadom na škodu spôsobenú spoločnosti SAS pandemiou COVID-19, tretí na tom, že Komisia porušila rôzne ustanovenia týkajúce sa

liberalizácie leteckej dopravy v Únii, štvrtý na tom, že Komisia porušila jej procesné práva, keď odmietla začať konanie vo veci formálneho zisťovania napriek vážnym ťažkostiam, a piaty na tom, že Komisia porušila článok 296 druhý odsek ZFEÚ.

O prvom žalobnom dôvode založenom na tom, že Komisia porušila požiadavku, podľa ktorej pomoc poskytnutá na základe článku 107 ods. 2 písm. b) ZFEÚ nie je určená na náhradu škody, ktorá vznikla len jednému poškodenému

- 17 Žalobkyňa tvrdí, že mimoriadne udalosti v zmysle článku 107 ods. 2 písm. b) ZFEÚ sa v zásade dotýkajú celých regiónov alebo odvetví, či dokonca celého hospodárstva. Toto ustanovenie je tak určené na náhradu škôd, ktoré utrpeli všetky obeť týchto udalostí, a nie iba niektoré z nich.
- 18 Komisia, Francúzska republika, Švédske kráľovstvo a SAS spochybňujú argumentáciu žalobkyne.
- 19 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že podľa znenia článku 107 ods. 2 písm. b) ZFEÚ s vnútorným trhom je zlučiteľná pomoc určená na náhradu škody spôsobenej prírodnými katastrofami alebo mimoriadnymi udalosťami.
- 20 V prejednávanej veci žalobkyňa nespochybňuje posúdenie Komisie uvedené v napadnutom rozhodnutí, podľa ktorého sa pandémia COVID-19 musí považovať za „mimoriadnu udalosť“ v zmysle článku 107 ods. 2 písm. b) ZFEÚ. Okrem toho z napadnutého rozhodnutia vyplýva, že pandémia COVID-19 viedla k prerušeniu väčšej časti leteckej dopravy cestujúcich, a to najmä vzhľadom na zatvorenie hraníc viacerých členských štátov Únie a odporúčanie švédskych orgánov vyhnúť sa cestovaniu, ktoré nie je nevyhnutné.
- 21 Z toho vyplýva, že žalobkyňa správne uvádza, že SAS nie je jediným podnikom, ani jedinou leteckou spoločnosťou, ktorej sa predmetná mimoriadna udalosť dotýka.
- 22 Ako však správne tvrdí Komisia vo svojom vyjadrení k žalobe, neexistuje žiadna povinnosť členských štátov poskytnúť pomoc určenú na náhradu škody spôsobenej mimoriadnou udalosťou v zmysle článku 107 ods. 2 písm. b) ZFEÚ.
- 23 Konkrétnejšie na jednej strane, hoci článok 108 ods. 3 ZFEÚ ukladá členským štátom povinnosť oznámiť Komisii svoje projekty v oblasti štátnej pomoci pred ich vykonaním, neukladá im povinnosť poskytnúť pomoc (uznesenie z 30. mája 2018, Jančev, C-481/17, neuvverejnené, EU:C:2018:352, bod 22).
- 24 Na druhej strane pomoc môže byť určená na náhradu škody spôsobenej mimoriadnou udalosťou v súlade s článkom 107 ods. 2 písm. b) ZFEÚ bez ohľadu na skutočnosť, že nenapraví všetky tieto škody.
- 25 V dôsledku toho ani z článku 108 ods. 3 ZFEÚ, ani z článku 107 ods. 2 písm. b) ZFEÚ nevyplýva, že by členské štáty boli povinné nahradiť všetky škody spôsobené mimoriadnou udalosťou, takže by nemali byť povinné poskytnúť pomoc všetkým osobám poškodeným týmito škodami.
- 26 Za týchto podmienok žalobkyňa nemôže dôvodne tvrdiť, že Komisia vychádzala z nesprávneho právneho posúdenia len z toho dôvodu, že z predmetného opatrenia nemali prospech všetci poškodení, ktorí utrpeli škody spôsobené pandémiou COVID-19.
- 27 Preto je potrebné prvý žalobný dôvod žalobkyne zamietnuť.

O druhom žalobnom dôvode založenom na tom, že predmetné opatrenie nie je založené na článku 107 ods. 2 písm. b) ZFEÚ a na tom, že Komisia nesprávne usúdila, že predmetné opatrenie bolo primerané vzhľadom na škodu spôsobenú spoločnosti SAS pandémiou COVID-19

28 Druhý žalobný dôvod uvádzaný žalobkyňou sa v podstate delí na dve časti, z ktorých prvá je založená na tom, že predmetné opatrenie nie je založené na článku 107 ods. 2 písm. b) ZFEÚ, a druhá na tom, že Komisia sa nesprávne domnievala, že dotknuté opatrenie bolo primerané vzhľadom na škody spôsobené pandémiou COVID-19.

O prvej časti druhého žalobného dôvodu založenej na tom, že predmetné opatrenie nie je založené na článku 107 ods. 2 písm. b) ZFEÚ

29 Žalobkyňa uvádza, že švédska schéma pomoci stanovuje, podobne ako predmetné opatrenie, bankovú záruku v prospech SAS, ktorá nemôže presiahnuť 1,5 miliardy SEK, a tvrdí, že toto opatrenie je vo vzťahu k uvedenej schéme subsidiárne. Keďže cieľom tohto opatrenia je napraviť vážnu poruchu fungovania v hospodárstve v zmysle článku 107 ods. 3 písm. b) ZFEÚ, cieľom uvedeného opatrenia nie je nahradiť škody spôsobené mimoriadnou udalosťou v zmysle článku 107 ods. 2 písm. b) ZFEÚ.

30 Komisia, Francúzska republika, Švédske kráľovstvo a SAS spochybňujú argumentáciu žalobkyne.

31 V tejto súvislosti Komisia v rozhodnutí C(2020) 2366 final z 11. apríla 2020, ktorým sa švédska schéma pomoci vyhlasuje za zlučiteľnú s vnútorným trhom na základe článku 107 ods. 3 písm. b) ZFEÚ a spomenutom v bode 1 vyššie, spresnila, že z 5 miliárd SEK, ktoré môžu byť predmetom verejnej záruky, môže SAS mať prospech iba z 1,5 miliardy. Táto suma zodpovedá, ako to správne uvádza žalobkyňa, sume predmetného opatrenia.

32 V napadnutom rozhodnutí Komisia vysvetlila, že Švédske kráľovstvo zamýšľalo poskytnúť individuálnu pomoc leteckým spoločnostiam, ktoré by mohli využívať švédsku schému pomoci, keďže vzhľadom na pokles dopytu by tieto spoločnosti neboli v dostatočne priaznivej finančnej situácii na to, aby rokovali o úveroch od dotknutých úverových inštitúcií. Predmetné opatrenie predstavuje jednu z týchto individuálnych pomoci. Komisia spresnila, že SAS nemôže mať prospech z uvedenej schémy a z uvedeného opatrenia súčasne. Posledné uvedené bolo prijaté na základe článku 107 ods. 2 písm. b) ZFEÚ.

33 Z napadnutého rozhodnutia a z rozhodnutia uvedeného v bode 31 vyššie tak vyplýva, ako správne tvrdí žalobkyňa, že predmetné opatrenie má vo vzťahu k švédskej schéme pomoci subsidiárnu povahu, hoci toto opatrenie a táto schéma nie sú založené na tých istých ustanoveniach článku 107 ZFEÚ.

34 Podľa článku 107 ods. 3 písm. b) ZFEÚ za zlučiteľnú s vnútorným trhom možno považovať pomoc na nápravu vážnej poruchy fungovania v hospodárstve členského štátu. Zmluva o FEÚ pritom nebráni súčasnému uplatneniu článku 107 ods. 2 písm. b) a článku 107 ods. 3 písm. b) ZFEÚ, pokiaľ sú splnené podmienky každého z týchto dvoch ustanovení. Platí to najmä vtedy, keď skutočnosti a okolnosti, ktoré viedli k vážnej poruche fungovania v hospodárstve, vyplývajú z mimoriadnej udalosti.

35 Z toho vyplýva, že vo vzťahu ku Komisii sa nemožno domnievať, že vychádzala z nesprávneho právneho posúdenia len na základe skutočnosti, že švédska schéma pomoci a predmetné opatrenie boli vyhlásené za zlučiteľné s vnútorným trhom v uvedenom poradí na základe článku 107 ods. 3 písm. b) ZFEÚ a článku 107 ods. 2 písm. b) ZFEÚ.

36 Za týchto podmienok treba prvú časť druhého žalobného dôvodu žalobkyne zamietnuť.

O druhej časti druhého žalobného dôvodu založenej na tom, že Komisia sa nesprávne domnievala, že predmetné opatrenie bolo primerané vzhľadom na škodu spôsobenú pandémiou COVID-19

- 37 Žalobkyňa tvrdí, že Komisia porušila článok 107 ods. 2 písm. b) ZFEÚ v rozsahu, v akom povolila možnú nadmernú kompenzáciu škody, ktorú utrpela SAS.
- 38 Komisia, Francúzska republika, Švédske kráľovstvo a SAS spochybňujú argumentáciu žalobkyne.
- 39 V tejto súvislosti treba poznamenať, že keďže ide o výnimku zo všeobecnej zásady nezlučiteľnosti štátnej pomoci s vnútorným trhom, ktorá je stanovená v článku 107 ods. 1 ZFEÚ, ustanovenie článku 107 ods. 2 písm. b) ZFEÚ sa má vykladať reštriktívne. V zmysle tohto ustanovenia sa teda môže poskytnúť len náhrada za hospodárske nevýhody priamo spôsobené prírodnými katastrofami alebo inými mimoriadnymi udalosťami (rozsudok z 23. februára 2006, Atzeni a i./Komisia, C-346/03 a C-529/03, EU:C:2006:130, bod 79).
- 40 Z toho vyplýva, že na pomoc, ktorá môže byť vyššia ako straty, ktoré vznikli jej príjmom, sa nevzťahuje článok 107 ods. 2 písm. b) ZFEÚ (pozri v tomto zmysle rozsudok z 11. novembra 2004, Španielsko/Komisia, C-73/03, neuvverejnený, EU:C:2004:711, body 40 a 41).
- 41 V napadnutom rozhodnutí Komisia konštatovala, že cieľom predmetného opatrenia je čiastočne nahradiť spoločnosti SAS škodu vyplývajúcu zo zrušenia alebo z preprogramovania jej letov v dôsledku zavedenia obmedzení v oblasti cestovania v kontexte pandémie COVID-19. Hoci Komisia uviedla, že rozsah škody, ktorú utrpela SAS, ešte pri prijatí tohto rozhodnutia nebol známy, spresnila, že ide o „stratu pridanej hodnoty“, ktorá spočíva v rozdieli medzi príjmami za obdobie od marca 2019 do februára 2020 a príjmami za obdobie od marca 2020 do februára 2021, od ktorého boli odpočítané jednak variabilné náklady, ktorým sa predišlo a ktoré boli vypočítané na základe nákladov vzniknutých medzi marcom 2019 a februárom 2020, a jednak zisková marža, vzťahujúca sa na stratu príjmu. Výška škody bola predbežne ohodnotená s prihliadnutím na pokles leteckej dopravy v rozpätí medzi 50 a 60 % v období od marca 2020 do februára 2021 v porovnaní s obdobím od marca 2019 do februára 2020 a zodpovedala sume od 5 do 15 miliárd SEK.
- 42 Za týchto podmienok sa Komisia domnievala, že aj za predpokladu, že by výška pomoci vyplývajúca z predmetného opatrenia zodpovedala garantovanej sume, teda 1,5 miliardy SEK, táto suma by zostala nižšia než škoda, ktorú utrpela SAS. V tejto súvislosti spresnila, že by to tak bolo aj v prípade, ak by táto suma bola kumulovaná so sumou pomoci, ktorá bola v podstate zhodná s predmetným opatrením, ktoré Dánske kráľovstvo predtým poskytlo spoločnosti SAS, takže celková výška pomoci poskytnutej SAS by dosahovala 3 miliardy SEK. Komisia okrem toho spresnila, že Švédske kráľovstvo sa zaviazalo vykonať následné ohodnotenie škody, ktorú SAS skutočne utrpela najneskôr 30. júna 2021, a požiadať o vrátenie prijatej pomoci, pokiaľ by táto pomoc presiahla uvedenú škodu, vzhľadom na všetku pomoc, ktorá mohla byť poskytnutá SAS z dôvodu pandémie COVID-19, vrátane zahraničných orgánov.
- 43 V prvom rade žalobkyňa po prvé tvrdí, že metóda výpočtu týkajúca sa ohodnotenia škody utrpenej spoločnosťou SAS, uvedená v napadnutom rozhodnutí, nie je dostatočne presná a neumožňuje správne posúdiť škodu, ktorú tento podnik utrpel. Konkrétnejšie vytyka Komisii, že nevysvetlila dôvody voľby referenčného obdobia (marec 2019 až február 2020), neidentifikovala náklady, ktoré sa majú považovať za variabilné alebo fixné, a neuviedla, čo umožňovalo zaručiť, že straty príjmov priamo súviseli s pandémiou COVID-19, a nie s rozhodnutiami SAS o obmedzení dopravy, ktoré boli motivované inými finančnými dôvodmi. Tvrdí, že za týchto podmienok sa Komisia dopustila nesprávneho právneho posúdenia, ako aj nesprávneho skutkového posúdenia.
- 44 Po druhé žalobkyňa tvrdí, že Komisia mala zohľadniť škody, ktoré utrpeli ostatné letecké spoločnosti vo Švédsku.

- 45 Pokiaľ ide po prvé o ohodnotenie škody utrpenej spoločnosťou SAS, z bodu 41 vyššie vyplýva, že Komisia v napadnutom rozhodnutí identifikovala skutočnosti, ktoré sa mali zohľadniť na účely vyčíslenia škody, a to strata príjmov, variabilné náklady, ktorým sa predišlo, a úpravu ziskovej marže, ako aj obdobie, počas ktorého by sa táto škoda mohla prejaviť. Okrem toho Komisia spresnila, že stratu príjmu bolo potrebné určiť s prihliadnutím na všetky príjmy spoločnosti SAS a nielen na príjmy pochádzajúce z leteckej dopravy cestujúcich, a uviedla demonštratívny zoznam nákladov, ktoré vznikli spoločnosti SAS. Okrem toho, ako vyplýva z bodov 35 až 38 napadnutého rozhodnutia, Komisia poznamenala záväzok švédskych orgánov jednak pristúpiť k podrobnému a konkrétnemu následnému vyčísleniu škody, ktorá vznikla spoločnosti SAS, a sumy pomoci, ktorá jej bola nakoniec poskytnutá, a jednak zaistiť, aby SAS nahradila prípadnú nadmernú kompenzáciu uvedenej škody.
- 46 V dôsledku toho je potrebné sa domnievať, že vzhľadom na okolnosti prejednávanej veci charakterizované mimoriadnou udalosťou v zmysle článku 107 ods. 2 písm. b) ZFEÚ, ktorú predstavuje pandémia COVID-19, na jej evolutívnu povahu a na nevyhnutne odhadovanú povahu vyčíslenia spôsobenej škody a výšky konečnej poskytnutej pomoci, Komisia v napadnutom rozhodnutí s dostatočnou presnosťou predložila metódu výpočtu smerujúcu k ohodnoteniu škody, ktorú utrpela SAS.
- 47 Okrem toho treba konštatovať, že žalobkyňa nepredložila nijaký dôkaz, ktorý by mohol preukázať, že metóda výpočtu, tak ako je definovaná v napadnutom rozhodnutí, umožňuje vyplatenie štátnej pomoci prevyšujúcej škodu, ktorú SAS skutočne utrpela. V tejto súvislosti okolnosť uvádzaná žalobkyňou, že Komisia v dokumente nazvanom „Pomoc na nápravu škôd spôsobených prírodnými katastrofami [článok 107 ods. 2 písm. b) ZFEÚ] Kontrolný zoznam pre členské štáty“, vyzýva členské štáty, aby predložili „podrobný program stanovujúci metódu výpočtu na účely posúdenia škody“, za predpokladu, že takáto metóda už existuje vo vnútroštátnom práve dotknutého členského štátu, nemôže preukazovať, že metóde výpočtu definovanej v napadnutom rozhodnutí chýba presnosť na účely uplatnenia článku 107 ods. 2 písm. b) ZFEÚ.
- 48 Okrem toho žalobkyňa nepredložila nijaký dôkaz, ktorý by mohol preukázať, že zohľadnenie dvanástich posledných mesiacov predchádzajúcich zavedeniu obmedzení vyplývajúcich z pandémie COVID-19 na účely ohodnotenia škody utrpenej spoločnosťou SAS mohlo viesť Komisiu k nadhodnoteniu tejto škody. Navyše hoci žalobkyňa vytýka Komisii, že v napadnutom rozhodnutí presne neidentifikovala fixné a variabilné náklady, a hoci je pravda, že tieto náklady predstavujú dôležitý údaj na účely výpočtu škody spôsobenej spoločnosťou SAS, ako je definovaná v napadnutom rozhodnutí, nevysvetľuje, v akom rozsahu by táto nepresnosť mohla viesť k vyplateniu vyššej pomoci, než je škoda, ktorú SAS skutočne utrpela.
- 49 Napokon, hoci treba poznamenať, že metóda stanovená Komisiou neumožňuje úplne zabrániť tomu, aby ohodnotenie uvedenej škody zahŕňalo aj dôsledky rozhodnutí prijatých spoločnosťou SAS bez priamej súvislosti s pandemiou COVID-19, treba uviesť, že žalobkyňa nepredložila nijaký dôkaz, ktorý by mohol preukázať, že v prípade neexistencie tejto pandémie by príjmy spoločnosti SAS pravdepodobne poklesli počas obdobia od marca 2020 do februára 2021 v porovnaní s obdobím od marca 2019 do februára 2020.
- 50 Za týchto okolností je vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti potrebné domnievať sa, že Komisia sa nedopustila nesprávneho právneho posúdenia ani nesprávneho skutkového posúdenia, pokiaľ ide o ohodnotenie škody, ktorú utrpela SAS.
- 51 Pokiaľ ide po druhé o škodu, ktorú utrpeli ostatné letecké spoločnosti vo Švédsku, žalobkyňa na základe svojej argumentácie rozvinutej v rámci prvého žalobného dôvodu tvrdí, že Komisia mala zohľadniť všetkých poškodených predmetnou mimoriadnou udalosťou uvedenou v článku 107 ods. 2 písm. b) ZFEÚ. Treba však pripomenúť, že ako bolo uvedené v bode 25 vyššie, členské štáty nie sú povinné poskytnúť pomoc všetkým poškodeným, ktorým vznikla škoda spôsobená takouto

mimoriadnym udalostou. V dôsledku toho na rozdiel od toho, čo tvrdí žalobkyňa, poskytnutie pomoci len spoločnosti SAS nezáviselo od toho, či Komisia preukázala, že škoda spôsobená touto udalostou sa týkala iba tohto podniku.

- 52 V druhom rade žalobkyňa tvrdí, že Komisia nemôže preskúmať primeranosť predmetného opatrenia pred marcom 2021. Tvrdí, že SAS získava celú pomoc takmer bezprostredne po prijatí napadnutého rozhodnutia, zatiaľ čo škoda, ktorú utrpela SAS, sa prejavovala postupne až do marca 2021 postupne a že výška tejto škody zostáva hypotetická, najmä vzhľadom na neexistenciu metódy na jej výpočet.
- 53 V tejto súvislosti treba po prvé uviesť, že predmetné opatrenie je zárukou na obnoviteľnú úverovú linku. Z toho vyplýva, že maximálna výška pomoci, teda garantovaná suma 1,5 miliardy SEK, bude vyplatená len za predpokladu, že SAS nebude schopná splatiť všetky sumy, ktoré jej boli požičané. Žalobkyňa však nepredložila žiaden dôkaz, ktorý by mohol preukázať, že keď bolo napadnuté rozhodnutie prijaté, Komisia musela vedieť, že SAS sa nevyhnutne nachádza v takejto neschopnosti.
- 54 Výsledkom toho je, ako to navyše vyplýva z Oznámenia Komisie o uplatňovaní článkov [107] a [108 ZFEÚ] na štátnu pomoc vo forme záruk (Ú. v. EÚ C 155, 2008, s. 10), že výška pomoci v prospech spoločnosti SAS v skutočnosti zodpovedala rozdielu sadzieb, ktoré by boli poskytnuté spoločnosti SAS v čase prijatia napadnutého rozhodnutia pri existencii alebo pri neexistencii predmetného opatrenia.
- 55 Komisia odhadla maximálnu úrokovú sadzbu v prípade neexistencie predmetného opatrenia na 10,26 % bez toho, aby to žalobkyňa spochybnila. V dôsledku toho suma pomoci vyplatennej spoločnosti SAS nemôže v prvom roku prekročiť 153,9 milióna SEK, od ktorých treba okrem toho odpočítať cenu tohto opatrenia fakturovanú spoločnosti SAS, ktorá podľa napadnutého rozhodnutia dosahuje minimálne 15 miliónov SEK ročne, ako aj úrokovú sadzbu dohodnutú spoločnosťou SAS vzhľadom na prijatie uvedeného opatrenia.
- 56 Z toho vyplýva, že žalobkyňa nemôže dôvodne tvrdiť, že SAS môže poberať celú pomoc od prijatia napadnutého rozhodnutia.
- 57 Po druhé sa Komisia v každom prípade domnievala, že škoda, ktorú utrpela SAS, ohodnotená na minimálne 5 miliárd SEK, je vyššia ako suma zaručená predmetným opatrením, teda 1,5 miliardy SEK. Hoci posúdenie škody závisí od prognóz o znížení leteckej dopravy, žalobkyňa nepredložila nijaký dôkaz, ktorý by mohol spochybniť toto posúdenie. Konkrétne nespochybňuje hypotézu, z ktorej vychádzala Komisia, o znížení leteckej dopravy v období od marca 2020 do februára 2021, v porovnaní s obdobím od marca 2019 do februára 2020 v rozpätí medzi 50 a 60 %. Nespochybňuje ani to, že škoda, ktorú SAS utrpela v dôsledku pandémie COVID-19, dosahuje aspoň 5 miliárd SEK.
- 58 Za týchto podmienok žalobkyňa nemôže dôvodne spochybňovať primeranosť predmetného opatrenia.
- 59 V treťom rade žalobkyňa tvrdí, že Komisia nezohľadnila pomoc poskytnutú Nórske kráľovstvom a Dánske kráľovstvom, ani pomoc, ktorá mohla byť poskytnutá pred marcom 2021.
- 60 V tejto súvislosti stačí uviesť, že na jednej strane Komisia v napadnutom rozhodnutí konštatovala, že škoda, ktorú utrpela SAS, ohodnotená na minimálne 5 miliárd SEK, je vyššia ako kumulované zaručené sumy vyplývajúce z predmetného opatrenia a z opatrenia predtým prijatého Dánske kráľovstvom, na ktorý bola SAS oprávnená, teda 3 miliardy SEK. Na druhej strane Komisia výslovne odkázala na všetku pomoc, ktorá mohla byť poskytnutá spoločnosti SAS z dôvodu škôd spôsobených pandemiou COVID-19 pred prvým štvrtrokom 2021. Švédske kráľovstvo sa tak zaviazalo žiadať o vrátenie pomoci vyplývajúcej z predmetného opatrenia, pokiaľ by táto pomoc kumulovaná spolu s inými, vrátane tých, ktoré poskytli zahraničné orgány, prekročila škodu, ktorú SAS skutočne utrpela.

- 61 V dôsledku toho žalobkyňa nemôže dôvodne tvrdiť, že Komisia nezohľadnila pomoc poskytnutú Nórskeym kráľovstvom a Dánskym kráľovstvom, ani pomoc, ktorá mohla byť poskytnutá pred marcom 2021.
- 62 Po štvrté žalobkyňa tvrdí, že Komisia nezohľadnila konkurenčnú výhodu vyplývajúcu z diskriminačnej povahy predmetného opatrenia.
- 63 V tejto súvislosti treba uviesť, že na účely posúdenia zlučiteľnosti pomoci s vnútorným trhom výhoda, ktorú táto pomoc poskytuje svojmu príjemcovi, nezahrňa prípadný hospodársky zisk, ktorý príjemca dosiahol využívaním tejto výhody. Takýto zisk môže byť odlišný od výhody, ktorú predstavuje uvedená pomoc, a dokonca sa môže ukázať ako neexistujúci, a to aj bez toho, aby táto okolnosť mohla odôvodniť odlišné posúdenie zlučiteľnosti tejto pomoci s vnútorným trhom (pozri v tomto zmysle rozsudok z 21. decembra 2016, Komisia/Aer Lingus a Ryanair Designated Activity, C-164/15 P a C-165/15 P, EU:C:2016:990, bod 92).
- 64 V dôsledku toho treba konštatovať, že Komisia správne zohľadnila výhodu poskytnutú spoločnosti SAS, tak ako vyplýva z predmetného opatrenia, ako to vyplýva z bodov 52 až 58 vyššie. Naopak Komisii nemožno vytýkať, že neurčila existenciu prípadného hospodárskeho zisku vyplývajúceho z tejto výhody.
- 65 Za týchto podmienok žalobkyňa nemôže Komisii dôvodne vytýkať, že nezohľadnila prípadnú konkurenčnú výhodu vyplývajúcu z diskriminačnej povahy, ktorú namieta.
- 66 V nadväznosti na to treba zamietnuť druhú časť druhého žalobného dôvodu žalobkyne a v dôsledku toho uvedený žalobný dôvod v celom jeho rozsahu.

O treťom žalobnom dôvode založenom na tom, že Komisia porušila rôzne ustanovenia týkajúce sa liberalizácie leteckej dopravy v Únii

- 67 Žalobkyňa tvrdí, že Komisia porušila zásadu zákazu diskriminácie, ako aj slobodné poskytovanie služieb a slobodu usadiť sa z dôvodu, že predmetné opatrenie poskytuje výhodnejšie podmienky vyhradené podnikom so sídlom vo Švédsku.
- 68 Komisia, Francúzska republika, Švédske kráľovstvo a SAS spochybňujú argumentáciu žalobkyne.
- 69 Treba pripomenúť, že štátna pomoc, ktorá porušuje ustanovenia alebo všeobecné zásady práva Únie, nemôže byť vyhlásená za zlučiteľnú s vnútorným trhom (rozsudok z 22. septembra 2020, Rakúsko/Komisia, C-594/18 P, EU:C:2020:742, bod 44; pozri v tomto zmysle tiež rozsudok z 15. apríla 2008, Nuova Agricast, C-390/06, EU:C:2008:224, body 50 a 51).

O porušení zásady zákazu diskriminácie

- 70 Zásada zákazu diskriminácie vyžaduje, aby sa v porovnateľných situáciách nepostupovalo rozdielne a v rozdielnych situáciách rovnako, ak takýto postup nie je objektívne odôvodnený (rozsudok z 15. apríla 2008, Nuova Agricast, C-390/06, EU:C:2008:224, bod 66; pozri v tomto zmysle tiež rozsudok z 5. júna 2018, Montero Mateos, C-677/16, EU:C:2018:393, bod 49).
- 71 Okolnosti, ktoré charakterizujú rozdielne situácie a tým ich porovnateľný charakter, je potrebné určiť a posúdiť najmä s ohľadom na predmet a cieľ aktu Únie, ktorý vytvára predmetný rozdiel. Okrem toho treba zohľadniť zásady a ciele oblasti, do ktorej spadá dotknutý akt (rozsudok zo 16. decembra 2008, Arcelor Atlantique et Lorraine a i., C-127/07, EU:C:2008:728, bod 26).

- 72 Okrem toho je potrebné pripomenúť, že zásada proporcionality, ktorá je súčasťou všeobecných zásad práva Únie, vyžaduje, aby akty inštitúcií Únie neprekračovali hranice toho, čo je primerané a nevyhnutné na dosiahnutie legitímnych cieľov sledovaných predmetnou právnou úpravou (rozsudok zo 17. mája 1984, Denkvit Nederland, 15/83, EU:C:1984:183, bod 25), pričom keď existuje výber medzi viacerými primeranými opatreniami, treba zvoliť také opatrenie, ktoré je najmenej obmedzujúce, a spôsobené zásahy nesmú byť neprimerané vo vzťahu k sledovaným cieľom [rozsudok z 30. apríla 2019, Taliansko/Rada (Kvóta na rybolov stredomorského mečiara veľkého), C-611/17, EU:C:2019:332, bod 55].
- 73 Žalobkyňa tvrdí, že napadnuté rozhodnutie povoľuje diskriminačné zaobchádzanie, ktoré nie je nevyhnutné na dosiahnutie cieľa predmetného opatrenia, teda náhrady škôd spôsobených pandémiou COVID-19. Domnieva sa, že cieľ zachovania prepojenia Švédska, ako aj prepojenia v rámci Škandinávie, ktorý je tiež uvedený v tomto rozhodnutí, porušuje článok 107 ods. 2 písm. b) ZFEÚ. Navyše tento cieľ a cieľ zachovania štruktúry trhu si vyžadujú, aby sa zohľadnili ostatné letecké spoločnosti, keďže SAS predstavuje menej ako polovicu celkovej vnútrozemskej a medzinárodnej leteckej dopravy cestujúcich vo Švédsku. Žalobkyňa okrem toho spresňuje, že švédska schéma pomoci zaručuje pripojenie Švédska a že predmetné opatrenie vytvára diskrimináciu v prospech spoločnosti SAS v porovnaní s inými leteckými spoločnosťami, ktoré by mohli mať z uvedenej schémy prospech. V konečnom dôsledku cieľ zachovania prepojenia v rámci Škandinávie predstavuje diskrimináciu založenú na štátnej príslušnosti.
- 74 V tejto súvislosti treba v prvom rade uviesť, že na rozdiel od toho, čo tvrdí žalobkyňa, cieľom predmetného opatrenia nie je okrem cieľa čiastočne nahradiť spoločnosti SAS škodu vyplývajúcu z pandémie COVID-19, zachovať prepojenie Švédska, „dostupnosť v rámci Škandinávie“ alebo ochrániť švédsku ekonomiku.
- 75 Na jednej strane treba totiž uviesť, že žalobkyňa v tejto súvislosti odkazuje na odsek 26 napadnutého rozhodnutia. Tento odsek sa však nachádza v bode nazvanom „Príjemca“, ktorý sa obmedzuje na opis príjemcu predmetného opatrenia, teda SAS. Na druhej strane z bodu nazvaného „Cieľ opatrenia“ tohto rozhodnutia a konkrétnejšie z jeho odseku 9 vyplýva, že cieľom predmetného opatrenia je len čiastočne nahradiť spoločnosti SAS škodu vyplývajúcu zo zrušenia alebo z preprogramovania jej letov v dôsledku zavedenia obmedzení v oblasti cestovania v kontexte pandémie COVID-19.
- 76 Z toho vyplýva, že žalobkyňa nemôže dôvodne tvrdiť ani to, že cieľom predmetného opatrenia je zachovanie štruktúry trhu. V tejto súvislosti treba nepochybne uviesť, že na prvej strane dokumentu s názvom „Prehľad pravidiel týkajúcich sa štátnej pomoci a záväzkov služby vo verejnom záujme, ktoré sa uplatňujú v odvetví leteckej dopravy počas prepuknutia COVID-19“, Komisia vysvetľuje, že „v záujme hospodárnosti a spotrebiteľov Únie musia členské štáty vypracovať svoje opatrenia na nediskriminačnom základe a spôsobom, ktorý zachová trhové štruktúry [spred] krízy a otvorí cestu rýchlemu hospodárskemu oživeniu“. Hoci z hľadiska hospodárskej súťaže môže byť vhodnejšie pomôcť všetkým hospodárskym subjektom s cieľom zabrániť zníženiu ich počtu, treba pripomenúť, ako bolo uvedené v bode 25 vyššie, že členské štáty nie sú povinné nahradiť všetky škody spôsobené mimoriadnou udalosťou uvedenou v článku 107 ods. 2 písm. b) ZFEÚ a v dôsledku toho poskytnúť pomoc všetkým, ktorí boli týmito škodami poškodení.
- 77 Po druhé treba uviesť, že individuálna pomoc, o akú ide v prejednávanej veci, zo svojej podstaty prináša prospech len jednému podniku, s vylúčením všetkých ostatných podnikov, vrátane tých, ktoré sa nachádzajú v situácii porovnateľnej so situáciou príjemcu tejto pomoci. Takáto individuálna pomoc tak svojou povahou zavádza rozdielne zaobchádzanie, či dokonca diskrimináciu, ktorá je však inherentná individuálnej povahe uvedeného opatrenia. Tvrdiť, ako to robí žalobkyňa, že predmetná individuálna pomoc je v rozpore so zásadou zákazu diskriminácie, v podstate znamená systematické spochybnenie zlučiteľnosti akejkoľvek individuálnej pomoci s vnútorným trhom len z dôvodu jej vnútorne vylučnej a tým diskriminačnej povahy, hoci právo Únie umožňuje členským štátom poskytovať individuálnu pomoc, pokiaľ sú splnené všetky podmienky stanovené v článku 107 ZFEÚ.

- 78 V tejto súvislosti bolo navyše v bode 25 vyššie uvedené, že pokiaľ ide konkrétnejšie o článok 107 ods. 2 písm. b) ZFEÚ, členské štáty nie sú povinné nahradiť všetky škody spôsobené mimoriadnou udalosťou a v dôsledku toho poskytnúť pomoc všetkým, ktorí boli týmito škodami poškodení.
- 79 Po tretie treba uviesť, že vzhľadom na judikatúru pripomenutú v bode 71 vyššie žalobkyňa správne tvrdí, že všetky letecké spoločnosti pôsobiace vo Švédsku boli dotknuté obmedzeniami týkajúcimi sa pandémie COVID-19 a že v dôsledku toho všetky letecké spoločnosti, rovnako ako SAS, utrpeli škodu vyplývajúcu zo zrušenia alebo z preprogramovania svojich letov v dôsledku zavedenia obmedzení v oblasti cestovania v kontexte pandémie COVID-19.
- 80 Aj za predpokladu, ako tvrdí žalobkyňa, že rozdielne zaobchádzanie zavedené predmetným opatrením v rozsahu, v akom prináša prospech len spoločnosti SAS, by bolo možné považovať za diskrimináciu, je však potrebné overiť, či je odôvodnené legitímnym cieľom a či je nevyhnutné, vhodné a primerané na jeho dosiahnutie (pozri body 70 a 72 vyššie). V rozsahu, v akom žalobkyňa poukazuje na článok 18 prvý odsek ZFEÚ, treba zdôrazniť, že podľa tohto ustanovenia je zakázaná akákoľvek diskriminácia na základe štátnej príslušnosti v oblasti pôsobnosti Zmlúv „bez toho, aby boli dotknuté ich osobitné ustanovenia“. Preto treba overiť, či je tento rozdiel v zaobchádzaní prípustný z hľadiska článku 107 ods. 2 písm. b) ZFEÚ, ktorý je právnym základom napadnutého rozhodnutia. Toto preskúmanie na jednej strane znamená, že cieľ predmetného opatrenia spĺňa požiadavky stanovené týmto posledným uvedeným ustanovením, a na druhej strane, že spôsoby priznania predmetného opatrenia, teda v prejednávanej veci skutočnosť, že toto opatrenie prináša prospech len SAS, umožňujú dosiahnuť tento cieľ a nejdú nad rámec toho, čo je na jeho dosiahnutie nevyhnutné.
- 81 Pokiaľ ide o cieľ predmetného opatrenia, žalobkyňa nespochybňuje, že náhrada škody vyplývajúcej zo zrušenia alebo z preprogramovania letov leteckej spoločnosti v dôsledku zavedenia obmedzení v oblasti cestovania v kontexte pandémie COVID-19 umožňuje napraviť škody spôsobené touto pandemiou. Ako bolo poznamenané v bode 20 vyššie, žalobkyňa tiež nespochybňuje, že pandémia COVID-19 predstavuje mimoriadnu udalosť v zmysle článku 107 ods. 2 písm. b) ZFEÚ.
- 82 Pokiaľ ide o podmienky poskytnutia predmetného opatrenia, Komisia v napadnutom rozhodnutí uviedla, že SAS, ktorej operácie sa sústredili v Dánsku, vo Švédsku a v Nórsku, predstavuje 67 % leteckej dopravy v rámci Škandinávie a takmer polovicu vnútrozemskej dopravy vo Švédsku (49,2 %). Samotná žalobkyňa uznáva, že „podiel na trhu predstavuje prijateľný ukazovateľ škôd, ktoré utrpeli letecké spoločnosti“.
- 83 Žalobkyňa však tvrdí, že takáto okolnosť neumožňuje odôvodniť rozdielne zaobchádzanie vyplývajúce z predmetného opatrenia. Domnieva sa totiž, že tento rozdiel v zaobchádzaní nie je primeraný, keďže toto opatrenie priznáva spoločnosti SAS celú pomoc určenú na náhradu škody spôsobenej pandemiou COVID-19, zatiaľ čo SAS utrpela iba 35 % tejto škody.
- 84 V tejto súvislosti z napadnutého rozhodnutia vyplýva, že SAS bola z dôvodu svojich významnejších podielov na trhu ovplyvnená obmedzeniami týkajúcimi sa pandémie COVID-19 viac ako ostatné letecké spoločnosti pôsobiace vo Švédsku. To navyše potvrdzujú údaje uvedené v prílohe A.3.2 žaloby, z ktorých vyplýva, že SAS mala vo Švédsku najväčší podiel na trhu vo výške 35 % a že tento podiel na trhu bol výrazne vyšší ako trhový podiel jej najbližšieho konkurenta a žalobkyne, ktorí mali v uvedenom poradí podiel na trhu len vo výške 19 % a 5 %.
- 85 Okrem toho z údajov uvedených v bode 82 vyššie konkrétnejšie vyplýva, že SAS je proporčne významnejšie dotknutá týmito obmedzeniami než žalobkyňa, ktorá uskutočňovala, ako to vyplýva z prílohy A.3.2 žaloby, len malú časť svojej činnosti s destináciou vo Švédsku a z tohto štátu, na rozdiel od spoločnosti SAS, pre ktorú je táto časť oveľa väčšia.

- 86 V dôsledku toho treba konštatovať, že rozdielne zaobchádzanie v prospech spoločnosti SAS je primerané na účely nápravy škôd vyplývajúcich z týchto obmedzení a nejde nad rámec toho, čo je nevyhnutné na dosiahnutie tohto cieľa, v súlade s dôvodmi už uvedenými v bodoch 52 až 61 vyššie.
- 87 Navyše žalobkyňa nepreukázala, že vzhľadom na malú výšku predmetného opatrenia, pripomenutú v bode 55 vyššie, by s prihliadnutím na ohodnotenie škody vzniknutej spoločnosti SAS, pripomenuté v bode 41 vyššie, rozdelenie uvedenej sumy medzi všetky letecké spoločnosti so sídlom v Dánsku nezbavilo uvedené opatrenie potrebného účinku.
- 88 Napokon hoci z napadnutého rozhodnutia skutočne vyplýva, že predmetné opatrenie bolo poskytnuté SAS najmä z dôvodu, že táto spoločnosť bola oprávnená aj na švédsku schému pomoci a v dôsledku toho bola držiteľkou licencie vydanéj Švédskym kráľovstvom, treba uviesť, že cieľom tohto opatrenia je len napraviť škodu, ktorá vznikla spoločnosti SAS, a nie všetkým leteckým spoločnostiam oprávneným na túto schému. Keďže SAS bola viac dotknutá obmedzeniami týkajúcimi sa pandémie COVID-19 ako všetky spoločnosti pôsobiace vo Švédsku, vrátane tých, ktoré sú držiteľmi licencie udelenéj iným členským štátom ako Švédskom, je potrebné sa domnievať, že kritériá oprávnenosti švédskej schémy pomoci nemôžu spochybniť zákonnosť napadnutého rozhodnutia.
- 89 Z toho vyplýva, že bolo odôvodnené priznať výhodu predmetného opatrenia len spoločnosti SAS a že predmetné opatrenie neporušuje zásadu zákazu diskriminácie.

O porušení slobody usadiť sa a slobodného poskytovania služieb

- 90 Treba pripomenúť, že na jednej strane cieľom ustanovení Zmluvy o FEÚ týkajúcich sa slobody usadiť sa je zabezpečiť zaobchádzanie v hostiteľskom členskom štáte podľa podmienok stanovených pre vlastných štátnych príslušníkov (pozri rozsudok zo 6. októbra 2015, Finanzamt Linz, C-66/14, EU:C:2015:661, bod 26 a citovanú judikatúru).
- 91 Na druhej strane slobodné poskytovanie služieb bráni uplatneniu akejkoľvek vnútroštátnej právnej úpravy, v dôsledku ktorej je sťažené poskytovanie služieb medzi členskými štátmi oproti poskytovaniu služieb len v rámci jedného členského štátu bez ohľadu na existenciu diskriminácie na základe štátnej príslušnosti alebo bydliska (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 6. februára 2003, Stylianakis, C-92/01, EU:C:2003:72, bod 25). Treba však konštatovať, že podľa článku 58 ods. 1 ZFEÚ slobodu poskytovať služby v oblasti dopravy upravujú ustanovenia hlavy o doprave, konkrétne hlava VI Zmluvy o FEÚ. Slobodné poskytovanie služieb v doprave teda v rámci primárneho práva podlieha osobitnému právnemu režimu (rozsudok z 18. marca 2014, International Jet Management, C-628/11, EU:C:2014:171, bod 36). V dôsledku toho sa článok 56 ZFEÚ, ktorý zakotvuje slobodné poskytovanie služieb, ako taký nevzťahuje na oblasť leteckej dopravy (rozsudok z 25. januára 2011, Neukirchinger, C-382/08, EU:C:2011:27, bod 22).
- 92 Opatrenia na liberalizáciu služieb leteckej dopravy teda možno prijať výlučne na základe článku 100 ods. 2 ZFEÚ (rozsudok z 18. marca 2014, International Jet Management, C-628/11, EU:C:2014:171, bod 38). Ako správne uvádza žalobkyňa, normotvorca Únie prijal nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1008/2008 z 24. septembra 2008 o spoločných pravidlách prevádzky leteckých dopravných služieb v Spoločenstve (Ú. v. EÚ L 293, 2008, s. 3) na základe tohto ustanovenia, ktorého cieľom je práve vymedziť podmienky uplatnenia zásady slobodného poskytovania služieb v odvetví leteckej dopravy (pozri analogicky rozsudok zo 6. februára 2003, Stylianakis, C-92/01, EU:C:2003:72, body 23 a 24).
- 93 V prejednávanej veci treba uviesť, že žalobkyňa v podstate tvrdí, že predmetné opatrenie predstavuje prekážku slobody usadiť sa a slobodného poskytovania služieb z dôvodu jeho diskriminačnej povahy.

- 94 Hoci je pravda, že predmetné opatrenie sa týka individuálnej pomoci, z ktorej má prospech len SAS, žalobkyňa nepreukázala, v čom je táto výlučná povaha spôsobilá odradiť ju od usadenia sa vo Švédsku alebo od poskytovania služieb z tejto krajiny a s destináciou v tejto krajine. Žalobkyňa najmä neidentifikovala skutkové alebo právne okolnosti, ktoré by viedli k tomu, že toto opatrenie by vytváralo obmedzujúce účinky, ktoré by išli nad rámec toho, čo spôsobuje vznik zákazu podľa článku 107 ods. 1 ZFEÚ, ale ktoré, ako bolo posúdené v bodoch 70 až 89 vyššie, sú však potrebné a primerané na náhradu škôd spôsobených spoločnosti SAS mimoriadnou udalosťou, ktorú predstavuje pandémia COVID-19, v súlade s požiadavkami stanovenými článkom 107 ods. 2 písm. b) ZFEÚ.
- 95 V dôsledku toho predmetné opatrenie nemôže predstavovať prekážku slobody usadiť sa alebo slobodného poskytovania služieb. Z toho vyplýva, že žalobkyňa nemôže Komisii dôvodne vytýkať, že nepreskúmala zlučiteľnosť tohto opatrenia so slobodou usadiť sa a slobodným poskytovaním služieb.
- 96 Za týchto podmienok treba tretí žalobný dôvod žalobkyne zamietnuť.

O štvrtom žalobnom dôvode založenom na tom, že Komisia porušila procesné práva žalobkyne tým, že odmietla začať konanie vo veci formálneho zisťovania napriek vážnym ťažkostiam

- 97 Žalobkyňa tvrdí, že preskúmanie uskutočnené Komisiou bolo nedostatočné, najmä pokiaľ ide o primeranosť predmetného opatrenia, ako aj jeho zlučiteľnosť so zásadou zákazu diskriminácie a so zásadami týkajúcimi sa slobodného poskytovania služieb a slobody usadiť sa. Nedostatočnosť tohto preskúmania však svedčí o existencii vážnych ťažkostí, ktoré mali viesť Komisiu k začatiu konania vo veci formálneho zisťovania a k tomu, aby žalobkyňa mohla predložiť svoje pripomienky a ovplyvniť tak uvedené preskúmanie.
- 98 Komisia, Francúzska republika, Švédske kráľovstvo a SAS spochybňujú argumentáciu žalobkyne.
- 99 Treba poznamenať, ako to v podstate tvrdí Komisia, že štvrtý žalobný dôvod žalobkyne má v skutočnosti subsidiárnu povahu pre prípad, že by Všeobecný súd neskúmal dôvodnosť posúdenia pomoci ako takej. Z ustálenej judikatúry totiž vyplýva, že cieľom takéhoto žalobného dôvodu je umožniť dotknutej osobe, aby sa v tomto postavení považovala za oprávnenú na podanie žaloby podľa článku 263 ZFEÚ, čo by jej bolo inak zamietnuté (pozri v tomto zmysle rozsudky z 24. mája 2011, Komisia/Kronoply a Kronotex, C-83/09 P, EU:C:2011:341, bod 48, a z 27. októbra 2011, Rakúsko/Scheucher-Fleisch a i., C-47/10 P, EU:C:2011:698, bod 44). Všeobecný súd preskúmal prvé tri žalobné dôvody týkajúce sa dôvodnosti posúdenia pomoci ako takej, takže takýto žalobný dôvod je pozbavený jeho uvádzaného účelu.
- 100 Navyše treba konštatovať, že tento žalobný dôvod nemá samostatný obsah. V rámci takého žalobného dôvodu totiž žalobca môže na účely zachovania procesných práv, ktoré mu prináležia v rámci konania vo veci formálneho zisťovania, uvádzať iba dôvody, ktoré môžu preukázať, že posúdenie informácií a dôkazov, ktoré mala Komisia k dispozícii alebo mohla mať k dispozícii v štádiu predbežného preskúmania oznámeného opatrenia, malo vyvolať pochybnosti o jeho zlučiteľnosti s vnútorným trhom (pozri v tomto zmysle rozsudky z 22. decembra 2008, Régie Networks, C-333/07, EU:C:2008:764, bod 81; z 9. júla 2009, 3F/Komisia, C-319/07 P, EU:C:2009:435, bod 35, a z 24. mája 2011, Komisia/Kronoply a Kronotex, C-83/09 P, EU:C:2011:341, bod 59), ako nedostatočná alebo neúplná povaha preskúmania uskutočneného Komisiou v rámci konania o predbežnom preskúmaní alebo existencia sťažností pochádzajúcich od tretích osôb. Treba teda uviesť, že štvrtý žalobný dôvod v súhrne preberá tvrdenia uvedené v rámci prvého až tretieho žalobného dôvodu bez toho, aby poukázal na osobitné skutočnosti týkajúce sa prípadných vážnych ťažkostí.
- 101 Z týchto dôvodov treba konštatovať, že keďže Všeobecný súd preskúmal uvedené žalobné dôvody z vecného hľadiska, nie je potrebné skúmať dôvodnosť tohto žalobného dôvodu.

O piatom žalobnom dôvode založenom na tom, že Komisia porušila článok 296 druhý odsek ZFEÚ

- 102 Žalobkyňa tvrdí, že Komisia porušila článok 296 druhý odsek ZFEÚ tým, že neposúdila konkurenčnú výhodu poskytnutú spoločnosti SAS, nevysvetlila spôsob, akým stanovila výšku predmetného opatrenia, neposúdila škody spôsobené pandemiou COVID-19, neoverila, či toto opatrenie bolo v súlade so zásadou zákazu diskriminácie, ako aj so zásadami týkajúcimi sa slobodného poskytovania služieb a slobody usadiť sa, nezohľadnila skutočnosť, že toto opatrenie je vo vzťahu k švédskej schéme pomoci subsidiárne, a neoverila, či uvedené opatrenie bolo zlučiteľné s článkom 107 ods. 3 písm. b) ZFEÚ. Úvahy Komisie tak buď chýbajú, alebo sú tautologické, alebo kontradiktórne.
- 103 Žalobkyňa na pojednávaní v podstate dodala, že mimoriadna udalosť v zmysle článku 107 ods. 2 písm. b) ZFEÚ, o ktorú ide v prejednávanej veci, nebola v napadnutom rozhodnutí jasne identifikovaná. Tvrdila, že odsek 9 napadnutého rozhodnutia odkazuje na obmedzenia v oblasti cestovania, ktoré boli zrušené v polovici júna 2020, zatiaľ čo odsek 29 tohto rozhodnutia odkazoval na pandémiu COVID-19 ako celok a počítal so škodou, ktorá sa prejaví až do marca 2021. Napokon spresňuje, že Komisia okrem toho, že porušila svoju povinnosť odôvodnenia, porušila tiež podstatnú formálnu náležitosť.
- 104 Komisia, Francúzska republika, Švédske kráľovstvo a SAS spochybňujú argumentáciu žalobkyne.
- 105 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že odôvodnenie vyžadované článkom 296 ZFEÚ predstavuje podstatnú formálnu náležitosť (rozsudok z 18. júna 2015, Ipatau/Rada, C-535/14 P, EU:C:2015:407, bod 37) a musí byť prispôbené povahe dotknutého aktu a musia z neho jasne a jednoznačne vyplývať úvahy inštitúcie, ktorá akt prijala, tak aby sa dotknuté osoby mohli zoznámiť s dôvodmi, ktoré viedli k prijatiu opatrenia, a príslušný súd mohol vykonať svoje preskúmanie. Požiadavka odôvodnenia sa musí preskúmať vzhľadom na okolnosti prejednávanej veci, najmä na obsah aktu, charakter uvádzaných dôvodov a záujem, ktorý môžu mať na získaní vysvetlení osoby, ktorým je akt určený, alebo ďalšie osoby priamo a osobne dotknuté takýmto aktom. Nevyžaduje sa, aby odôvodnenie špecifikovalo všetky relevantné skutkové a právne okolnosti, pretože otázka, či odôvodnenie aktu spĺňa požiadavky článku 296 ZFEÚ, má byť posudzovaná nielen s ohľadom na jeho znenie, ale tiež na jeho kontext, ako aj na súhrn právnych pravidiel upravujúcich dotknutú oblasť (rozsudky z 2. apríla 1998, Komisia/Sytraval a Brink's France, C-367/95 P, EU:C:1998:154, bod 63; z 22. júna 2004, Portugalsko/Komisia, C-42/01, EU:C:2004:379, bod 66, a z 15. apríla 2008, Nuova Agricast, C-390/06, EU:C:2008:224, bod 79).
- 106 V prejednávanej veci, pokiaľ ide o povahu predmetného aktu, napadnuté rozhodnutie bolo prijaté na konci predbežného preskúmania pomoci, ktoré upravuje článok 108 ods. 3 Zmluvy o FEÚ a ktorého cieľom je iba umožniť Komisii, aby vyjadrila svoje prvé stanovisko k čiastočnej alebo úplnej zlučiteľnosti dotknutej pomoci bez začatia formálneho zisťovania, ako ho stanovuje odsek 2 uvedeného článku, určeného na to, aby mohla Komisia získať úplné informácie o všetkých údajoch, ktoré súvisia s touto pomocou.
- 107 Takéto rozhodnutie, ktoré sa musí prijať v krátkych lehotách, pritom musí obsahovať iba dôvody, pre ktoré sa Komisia domnieva, že nemá závažné ťažkosti s posúdením zlučiteľnosti dotknutej pomoci s vnútorným trhom (rozsudok z 22. decembra 2008, Régie Networks, C-333/07, EU:C:2008:764, bod 65).
- 108 V tejto súvislosti po prvé, pokiaľ ide o hodnotu konkurenčnej výhody a výšky pomoci, treba uviesť, že Komisia v napadnutom rozhodnutí vysvetlila, že Švédske kráľovstvo nemohlo určiť výšku predmetného opatrenia, keďže SAS ešte nedohodla obnoviteľnú úverovú linku s využitím tohto opatrenia ku dňu prijatia tohto rozhodnutia. Odhadla však sadzbu, ktorá by spoločnosti SAS bola uložená v prípade neexistencie uvedeného opatrenia, ako bolo uvedené v bode 55 vyššie. Okrem toho posúdila zlučiteľnosť tohto opatrenia s vnútorným trhom, pričom zohľadnila jeho nominálnu hodnotu.

- 109 Okrem toho v rozsahu, v akom žalobkyňa odkazuje na konkurenčnú výhodu vyplývajúcu z diskriminačnej povahy predmetného opatrenia, stačí konštatovať, ako vyplýva z bodu 64 vyššie, že Komisia nemusela takúto výhodu zohľadniť na účely posúdenia zlučiteľnosti tohto opatrenia s vnútorným trhom, takže ju ani nemusela spomenúť v napadnutom rozhodnutí.
- 110 Napokon Komisia na jednej strane ohodnotila škodu, ktorú utrpela SAS, na sumu medzi 5 až 15 miliardami SEK a na druhej strane uviedla skutočnosti pripomenuté v bode 45 vyššie, ktoré museli byť zohľadnené na účely výpočtu tejto škody Švédskym kráľovstvom.
- 111 Po druhé, pokiaľ ide o zásadu zákazu diskriminácie a zásady slobodného poskytovania služieb a slobody usadiť sa, treba nepochybne pripomenúť, že ak sa príjemcovia, na ktorých sa akt vzťahuje, na jednej strane a ostatní vylúčení prevádzkovatelia na druhej strane nachádzajú v porovnateľnej situácii, inštitúcia Únie, ktorá je autorom aktu, je v rámci osobitného odôvodnenia povinná uviesť, v čom spočíva objektívna odôvodnenosť takto stanoveného rozdielu v zaobchádzaní (rozsudok z 15. apríla 2008, Nuova Agricast, C-390/06, EU:C:2008:224, bod 82). V prejednávanej veci však treba konštatovať, že napadnuté rozhodnutie obsahuje skutočnosti pripomenuté v bode 82 vyššie, ktoré umožňujú pochopiť dôvod, pre ktorý sa Komisia domnievala, že bolo odôvodnené, aby SAS ako jediná mohla mať prospech z predmetného opatrenia.
- 112 Po tretie, pokiaľ ide o zlučiteľnosť predmetného opatrenia s článkom 107 ods. 3 písm. b) ZFEÚ, stačí konštatovať, že toto opatrenie bolo vyhlásené za zlučiteľné s vnútorným trhom na základe článku 107 ods. 2 písm. b) ZFEÚ. Napadnuté rozhodnutie by teda bolo nedostatočne odôvodnené len vtedy, ak by Komisia bola povinná uplatniť článok 107 ods. 3 písm. b) ZFEÚ (pozri v tomto zmysle a analogicky rozsudok z 8. marca 2017, Viasat Broadcasting UK/Komisia, C-660/15 P, EU:C:2017:178, bod 45), čo, ako bolo uvedené v bode 34 vyššie, v prejednávanej veci neplatí.
- 113 Po štvrté, čo sa týka mimoriadnej udalosti, o ktorú ide v prejednávanej veci, treba poznamenať, ako bolo uvedené v bode 20 vyššie a ako vyplýva z bodov 53 až 58 napadnutého rozhodnutia, že Komisia sa domnievala, že pandémia COVID-19 predstavuje takúto udalosť.
- 114 Okrem toho, hoci je pravda, že v odseku 3 napadnutého rozhodnutia sa uvádza, že odporúčanie švédskych orgánov vyhnúť sa cestovaniu, ktoré nie je nevyhnutné, sa bude uplatňovať „najmenej do 15. júna 2020“, treba poznamenať, že cieľom predmetného opatrenia uvedeného v odseku 9 tohto rozhodnutia je čiastočne odškodniť SAS za škodu vyplývajúcu zo zrušenia alebo z preprogramovania jej letov v nadväznosti na zavedenie obmedzení v oblasti cestovania v kontexte pandémie COVID-19, bez toho, aby tieto obmedzenia boli presne identifikované. V dôsledku toho z napadnutého rozhodnutia nevyplýva, že škoda, ktorú utrpela SAS, nemôže byť spôsobená aj obmedzeniami, ktoré by sa naďalej uplatňovali alebo ktoré by boli prijaté po zrušení odporúčania švédskych orgánov, vo vzťahu ku ktorému navyše z výslovného znenia odseku 3 tohto rozhodnutia vyplýva, že sa mohlo naďalej uplatňovať po 15. júni 2020. V dôsledku toho treba uviesť, že neexistovali rozpory, na základe ktorých by nebolo možné domnievať sa, že škoda, ktorú utrpela SAS, vyplývala z obmedzení v oblasti cestovania v kontexte pandémie COVID-19 a zároveň, že táto škoda mohla vzniknúť po 15. júni 2020 a až do roku 2021.
- 115 Z toho vyplýva, že napadnuté rozhodnutie je dostatočne odôvodnené a v dôsledku toho treba zamietnuť piaty žalobný dôvod žalobkyne.
- 116 Z vyššie uvedeného vyplýva, že žaloba sa musí zamietnuť v celom rozsahu bez toho, aby bolo potrebné rozhodnúť o jej prípustnosti.

O trovách

- 117 Podľa článku 134 ods. 1 rokovacieho poriadku účastník konania, ktorý vo veci nemal úspech, je povinný nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté. Keďže žalobkyňa nemala vo veci úspech, je opodstatnené zaviazat' ju znášať svoje vlastné trovy konania a nahradiť trovy konania Komisie v súlade s návrhmi Komisie vrátane trov konania vynaložených v rámci žiadosti o dôverné zaobchádzanie.
- 118 Francúzska republika a Švédske kráľovstvo znášajú na základe článku 138 ods. 1 rokovacieho poriadku svoje vlastné trovy konania.
- 119 SAS znáša na základe článku 138 ods. 3 rokovacieho poriadku svoje vlastné trovy konania.

Z týchto dôvodov

VŠEOBECNÝ SÚD (desiata rozšírená komora)

rozhodol takto:

- 1. Žaloba sa zmieta.**
- 2. Ryanair DAC znáša svoje vlastné trovy konania a je povinná nahradiť trovy konania Európskej komisie vrátane trov konania vynaložených v rámci žiadosti o dôverné zaobchádzanie.**
- 3. Francúzska republika, Švédske kráľovstvo a SAS AB znášajú svoje vlastné trovy konania.**

Van der Woude

Kornezov

Buttigieg

Kowalik-Bańczyk

Hesse

Rozsudok bol vyhlásený na verejnom pojednávaní v Luxemburgu 14. apríla 2021.

Podpisy